

Laaja-alaisen osaamisen tehtävä ja tavoitteet

LUONNOS PERUSOPETUKSEN
OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIKSI 2014
(14.11.2012)

Laaja-alainen osaaminen

- Ajattelu ja oppiminen
- Vuorovaikutus, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisu
- Itsestä huolehtiminen, arjenhallinta ja turvallisuus
- Monilukutaito
- Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen
- Työskentely, opiskelu ja työelämässä tarvittava osaaminen
- Osallistuminen, vaikuttaminen ja vastuullisuus

Ajattelu ja oppiminen

- Perustana toimiva vuorovaikutus.
- Edellyttää oppiainerajat ylittävää työskentelyä (leikit, pelit, toiminnalliset työtavat).
- Oppilas oppii
 - luottamaan ajattelussaan näkemyksiinsä ja olemaan rohkea, luova, avoin, utelias ja innovatiivinen
 - kyseenalaistamaan ajatuksensa, näkemään asioita toisin ja hakemaan uutta tietoa
 - analysoimaan käsillä olevaa asiaa ja tarkastelemaan sitä kriittisesti eri näkökulmista
 - käyttämään hankkimaansa tietoa itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen kulloisenkin tilanteen vaatimukset huomioon ottaen
 - näkemään asioiden väliset vuorovaikutussuhteet ja keskinäiset yhteydet
 - asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään sekä arvioimaan etenemistään

Oppilasta tuetaan rakentamaan perusopetuksen aikana hyvä perusta ja vahva motivaatio jatko-opinnoille ja elinikäiselle oppimiselle. Oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa pohditaan opiskelun merkitystä oppilaan tulevaisuudelle.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- Oppilas oppii
 - tuntemaan ja arvostamaan omaa elinympäristöään sekä omia sosiaalisia, kulttuurisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan
 - pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa sekä näkemään ne vahvuuksina
 - ymmärtämään vuorovaikutuksen merkityksen omalle kehitykselleen
 - esittämään mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan eettisesti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa
 - asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita ja tilanteita eri näkökulmista
 - kohtaamaan kunnioittavasti muita ihmisiä ja noudattamaan hyviä tapoja
 - edistämään toiminnallaan esteettisyyttä ja nauttimaan sen eri ilmenemismuodoista

Itsestä huolehtiminen, arjenhallinta ja turvallisuus

- Oppilas oppii
 - huolehtimaan itsestään ja harjaannuttamaan oman elämän ja arjenhallinnan kannalta tärkeitä taitoja (ajanhallinta, kuluttajataidot, liikennekäyttäytyminen)
 - perustietoa teknologiasta, sen kehittämisestä ja vaikutuksista sekä opastusta järkeviin valintoihin
 - sisäistämään terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät mahdollisuudet ja keskeiset riskit ja saamaan valmiuksia ennakoida ja välttää vaaratilanteita
 - suojaamaan yksityisyyttään ja henkilökohtaisia rajojaan
 - ymmärtämään, että omalla toiminnallaan jokainen vaikuttaa niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen
 - kantamaan vastuuta oman ja yhteisen työn sekä oppimisympäristön suunnittelusta, järkevästä ajankäytöstä, ympäristön siisteydestä ja järjestyksestä sekä työn loppuun saattamisesta
 - näkemään yhteisöllisyyden, ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon merkityksen hyvinvoinnille

Monilukutaito

- Liittyy kiinteästi ajattelutaitoihin ja kykyyn hankkia, muokata, tuottaa, esittää, tulkita, arvioida ja arvottaa tietoa erilaisissa oppimisympäristöissä ja -tilanteissa.
- Kattaa erilaiset lukutaidot, esimerkiksi peruslukutaidon, kirjoitustaidon, matemaattisen lukutaidon, kuvanlukutaidon, medialukutaidon ja digitaalisen lukutaidon (taustalla laaja tekstikäsitys).
- Koko perusopetuksen ajan kestävä jatkumo ja osa kaikkien oppiaineiden opiskelua.
- Oppilas oppii
 - ymmärtämään ja hallitsemaan eri oppiaineille tyypillisiä tapoja käsitteellistää ja ilmaista asioita
 - välittämään hankkimaansa tietoa, etsimään ratkaisuja ongelmiin ja tuottamaan uutta tietoa monessa eri muodossa ja eri välinein
 - laajentamaan monilukutaitoaan, löytämään ja tuottamaan itselleen merkityksellisiä viestinnän muotoja
 - nauttimaan erilaisista teksteistä ja käyttämään taitojaan aktiivisena osallistujana ja vaikuttajana

Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen

- Koulussa käytetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa ja mediaa eri oppiaineissa ja kaikilla perusopetuksen vuosiluokilla.
- Tuo uusia mahdollisuuksia ajatteluun ja oppimiseen ja mahdollistaa oppilaan aktiivisen roolin vahvistamisen ja vuorovaikutteisten pedagogisten käytäntöjen kehittämisen.
- Kehittää yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.
- Oppilas oppii
 - tieto- ja viestintätekniiikan ja verkkoviestinnän perustaidot
 - kehittämään verkkoviestinnän edellyttämiä käytännön työtaitoja sekä tiedon hankinnan, jäsentelyn, analysoinnin, uuden tiedon tuottamisen ja sähköisten palveluiden käyttämisen taitoja
 - arvioimaan tiedon luotettavuutta ja käyttämään lähteitä monipuolisesti
 - käyttämään tarkoituksenmukaisesti nopeasti kehittyvää teknologiaa ja verkkoympäristöjä sekä niihin liittyviä käsitteitä ja kieltä
 - tunnistamaan verkkoympäristössä ilmeneviä eettisiä pulmia
 - tuntemaan tieto- ja viestintätekniiikan erilaisia käyttötarkoituksia kotona, koulussa, lähiyhteisössä ja yhteiskunnassa

Työskentely, opiskelu ja työelämässä tarvittava osaaminen

- Oppilas oppii
 - työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa, järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti sekä ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään
 - vastavuoroisuutta sekä neuvottelemaan ja ponnistelemaan yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi
 - käsittelemään ristiriitatilanteita rakentavasti ja oppimaan virheistään
 - suunnittelemaan työprosesseja, asettamaan hypoteeseja, kokeilemaan erilaisia vaihtoehtoja ja tekemään johtopäätöksiä
 - hyödyntämään laaja-alaisen osaamisen eri alueisiin kuten arjenhallintaan, ilmaisuun, vuorovaikutukseen tai ajatteluun liittyvää osaamistaan opiskelussa ja työelämässä
 - tuntemaan lähiympäristön yhteiskunnallisia ja taloudellisia rakenteita ja toimintatapoja
 - suhtautumaan uusiin mahdollisuuksiin rohkeasti ja toimimaan muutostilanteissa joustavasti ja luovasti
 - ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja pohtimaan omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja tekemään valintansa perustellusti

Osallistuminen, vaikuttaminen ja vastuullisuus

- Oppilaan kiinnostus yhteisiä ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan sekä toimiminen demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä vahvistuvat.
- Oppilas pääsee osallistumaan asioiden suunnitteluun jokapäiväisessä koulutyössä ja saa kokemuksia vaikuttamisesta ja päätöksenteosta.
- Oppilas oppii
 - ilmaisemaan oman näkemyksensä rakentavasti ja saa kokemuksia kuulluksi ja arvostetuksi tulemisesta
 - työskentelemään yhdessä toisten kanssa ratkaisujen löytämiseksi ja hyväksymään sen, että oma näkemys ei voi aina voittaa
 - ymmärtämään, miksi opiskelu on tärkeätä ja mihin osaamista tarvitaan
 - ymmärtämään omien valintojen ja tekojen merkityksen paitsi omalle elämälle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle
 - pohtimaan ratkaisujaan ja kantamaan vastuunsa kestävästä tulevaisuudesta